

عنوان مقاله:

اثر تاریخ کاشت بر تحمل به تنش سرما در ژنوتیپ های گندم با تیپ رشد پاییزه، بهاره و بینابین

محل انتشار:

دوفصلنامه تولید و فرآوری محصولات زراعی و باغی، دوره 1، شماره 2 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

علیرضا عیوضی

ماریه جوانی

محمد رضایی

خلاصه مقاله:

سرمازدگی های زودرس پاییزه و دیررس بهاره اغلب خسارت هایی را به تولید گندم شمال غرب ایران تحمیل می کنند. برای بررسی تحمل به تنش سرما در ژنوتیپ های گندم، آزمایشی تحت شرایط گلخانه در قالب طرح کامل تصادفی و مزرعه ای با طرح بلوک های کامل تصادفی در سه تاریخ کاشت ۲۰ مهر و ۱۰ و ۳۰ آبان ماه در سال زراعی ۸۷-۱۳۸۶ در ایستگاه تحقیقات کشاورزی ساعتلوی ارومیه روی ۱۵ ژنوتیپ گندم با سه تیپ رشد پاییزه، بینابین و بهاره انجام گرفت. نتایج نشان داد که بیشترین و کمترین میزان نشت یونی به ترتیب مربوط به ژنوتیپ های با تیپ رشد بهاره و بینابین بود. در مرحله شش برگگی (۶۰ روز پس از کاشت)، ژنوتیپ های با تیپ پاییزه شامل سایسون، مارتن، گاسکوژن، C-۸۱-۱۴، C-۸۲-۱۲، به همراه الوند، مهدوی و زرین با تیپ رشد بینابین در مرحله رشد رویشی بوده ولی ژنوتیپ های بهاره به اسامی شیراز، پیشناز، M-۸۱-۱۳، M-۷۹-۷ و کوپر با دو ژنوتیپ بینابین مرودشت و طوس وارد فاز زایشی و حساس به سرما شدند. ژنوتیپ های با تیپ بهاره از حداقل عملکرد دانه و اجزای آن نسبت به سایر تیپ های رشد برخوردار بودند. ژنوتیپ های با تیپ رشد بینابین، ماده خشک کل بیشتر و ارتفاع زیادتری داشتند. ژنوتیپ C-۸۲-۱۲ از نشت یونی کم و حداقل دمای لازم برای زنده ماندن ۵۰٪ بوته ها با ۳۵- درجه سلسیوس از میانگین عملکرد دانه و ماده خشک بالایی برخوردار بود. در مقابل، ژنوتیپ M-۷۹-۷ بیشترین نشت یونی، دامنه تغییرات و انحراف معیار برای صفات عملکرد دانه و ماده خشک را در سه تاریخ کاشت داشت و حداقل دمای لازم برای زنده ماندن ۵۰٪ بوته ها ۳۰- درجه سلسیوس بود. در بین اجزای عملکرد، صفت تعداد سنبله در متر مربع همبستگی مثبت معنی داری با عملکرد دانه داشت. به طور کلی، داشتن همبستگی منفی معنی دار بین نشت یونی با ماده خشک کل و عملکرد دانه می تواند به عنوان معیار غیر مستقیمی برای غربال ژنوتیپ های گندم متحمل به تنش سرما به کار برده شود.

کلمات کلیدی:

Cold stress, Grain yield, Ion leakage, Growth type, تنش سرما، عملکرد دانه، نشت یونی،

تیپ رشد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1220410>

